

ŠIAULIŲ UNIVERSITETAS
MENŲ FAKULTETAS
DAILĖS KATEDRA

GINTARĖ SKRIDULYTĖ

Dailės magistrantūros (specializacija – tapyba) studentė

„Būti pačiu savimi“

MAGISTRO DARBAS

Darbo vadovas
Doc. Romanas Vilkauskas

Darbo recenzentas
Prof. Ričardas Garbačiauskas

Šiauliai,
2011

Santrauka

Magistro darbą sudaro septyni paveikslai „Būti pačiu savimi“, atlikti aliejinės tapybos technika.

Kūrybinė darbo dalis tai žmogaus buvimo šiame gyvenime, pasaulyje problematika. Blaškymąsis, kaip gyventi ar elgtis išstingamose situacijose. Darbe norėta pažvelgti į žmogaus vidinį pasaulį, jo sąmonę. Tema nagrinėta filosofijos, psichologijos pagrindu.

Abstraktus tapymas geriau leido perteikti matytus sąmonės vaizdus. Laisvai, nevaržomai išreikšti, tuo metu juntamas emocijas, jausmus. Siekta atspindėti vidinius išgyvenimus. Atsisakyta konkretaus realybės atkartojimo, pasinerta į ekspresijos ir judesio laisvę. Tikslas buvo atskleisti žiūrovui, žmogaus išgyvenamas akimirkas per abstraktų tapymą, o ne konkretaus vaizdo ar momento iliustravimą. Pastangos atkartoti ir surasti jo būsenas spalvos, faktūros, formos pagala. Tiksliau atvaizduoti matytus regėjimus.

Pastangos buvo paaiškinti darbo temą teorinėje dalyje, numatyti apimtį. Susieti ją su atliktais tapybos darbais. Praktinėje dalyje siekta parodyti žmogaus jausmus. Viską atlikus įrišti rašto darbą, paveikslams parinkti tinkamus rėmelius.

Summary

Master's work consists of seven paintings „Be yourself“, oil painting technique.

The creative work of a human presence in this life, the world problem. Flounce as residence or handled in happened situations. Work intended to dip into human inner world, its mind. The subject was philosophy, psychological basis.

Abstract painting has led to a better matytus at the back of one's mlnd images. Free and unrestricted pronounced the impact of emotion, feelings. Designed to reflect the internal inner world. The abandonment of the specific reality the echo, pasinerta to expression and movement of freedom. The objective was to do, human life moments in abstract painting instead of a specific video or torque illustration. Efforts to achieve and find its status, which form pagala. To display the moment of vision.

The effort was to clarify the subject theory by volume. Associate it with the painting. Nonetheless hinder exclusively designed to show human feelings. All the form letter, paintings to choose the appropriate frames.

Turinys

1. Įvadas.....	5
2. Darbo aktualumas.....	6
3. Darbo objekats.....	6
4. Darbo tikslas.....	6
5. Uždaviniai.....	7
6. Magistro darbo bazė.....	7
1. Metodologija.....	7
2. Metodika.....	7
3. Strategija.....	8
7. Magistro darbo planas.....	8
8. Rezultatų naujumas.....	9
9. Teorinis darbo reikšmingumas.....	10
10. 1. Teorinė dalis.....	10
1.1 Teoriniai dailės kūrinių kolekcijos pagrindai.....	10
1.1.1 Egzistencijos sąmprata.....	11
1.1.2 Žmogaus būties prasmė.....	12
11. 2. 1 Dailės kūrinių koncepcijos analizė.....	15
2.1 Tapybos technika.....	15
2.1.1 Darbo įrankiai.....	15
2.1.3 Kartono paruošimas.....	16
2.1.4 Aliejiniai dažai.....	16
12. 2.2 Tapybos darbų koncepcija.....	17
13. Darbų kolekcija „Būti pačiu savimi“.....	19
14. Išvados.....	26
15. Literatūra.....	27
16. Priedai ir iliustracijos.....	28

Įvadas

Darbo aktualumas

Magistro darbais siekiau atskleisti žmogaus gyvenimo, buvimo šiame pasaulyje klausimą, kokie mes būname: atviri ar uždari, kaip save pateikiame aplinkiniams. Išsiaiškinti vidinius žmogaus išgyvenimus, gyvenimo siekius. Tapybos darbuose nenorėjau tapyti iliustruotų paveikslėlių, konkretaus vaizdavimo atspindinčių darbo temas. Magistro paveikslų kolekcija siekiau parodyti matytas sąmonės vizijas, išgyventas akimirkas.

Tapybos darbai - tai kelionė per žmogaus vidinį pasaulį, kuris yra didelis ir pilnas įvairių paslapčių. Kiekvienas iš mūsų eina per gyvenimą, kartais net nesusimąstydami, kas mes, ką ir kaip mes darome ar gyvename...? Egzistuoti – tai reiškia projektuoti save anapus savęs. Pačiam kurti, pamatyti vidinį savąjį „aš“. Žmogus pats turi apsispręsti, kaip gyventi, kokioms idėjoms pritarti ir kaip dalyvauti gyvenamo meto įvykiuose. Kiekvienas mes kuriame patys save, patys mąstydami apie save blogai skleidžiame kitiems tuos signalus. Reikia išmokti savimi pasitikėti, mylėti save, tada ir kiti ims į tave geriau žiūrėti.

Egzistencinė filosofija – tai tokia filosofija, kuri kalba apie šią egzistencijos patirtį, pasireiškiančią ypatingais atvejais: artimo žmogaus netektis, mirtis, kančios ir panašiai. Tokie išgyvenimai priverčia susimąstyti apie savo egzistavimą. Šiame pasaulyje žmogus laikinas, laikinas jo gyvenimas, tad kaip tapti tikru, nesvetimu sau pačiam? Žmogus turi pasirinkti tam tikrą požiūrį, poziciją.

Egzistencinė filosofija – žmogaus nusistatymo ir apsisprendimo filosofija. Ji savaime kelia klausimą, kokie yra mano santykiai su pasauliu, kaip aš turiu elgtis įvairiose situacijose, kas man yra laikas, į kurį panerta mano būtis iki pat gelmių. Egzistencinis mąstymas apsprendžia žmogaus elgimą konkrečioje situacijoje. Ji suvokiama egzistenciniuose išgyvenimuose, suprantant savo būtį, patiriant būties trapumą gyvenimo kritinėse situacijose.

„Žmogus yra toks, kokį pats save sukuria“. Ž.P. Sartras

Galima suprasti, kad pats žmogus yra atsakingas už savo laimę gyvenime. Jam niekas neprimetė priedermės, jis yra toks, kokį jis pats save sukuria. Žmogus yra visiškai laisvas,

žinoma, jis privalo atsakyti už savo veikmus. Laisvės iš jo niekas negali atimti, jeigu pats žmogus negali pakelti ir valdyti savęs. Jis pats pasirenka šiame gyvenime, svarbiausia yra išlikti žmogumi, nuoširdžiu ir tikru. Tai paieškos – kelio – kelio, vedančio į savo tikrąjį darnų vidų. Neturėdamas nieko savo viduje, nieko negalėsi duoti ir kitiems žmonėms. Žmogus turi pirmiausia pasirūpinti savimi. Būdamas laimingas, laimingais galės padaryti ir kitus. Reikia išmokti pakeisti savo nusistatymą prieš save, reikia galvoti, ką turi savyje gero.

Siekti sukurti save geresnį, siekti laimės, pilnatvės, tikrumo jausmo. Tapti tikru ir geresniu sau pačiam. Pasiekęs ir išanalizavęs save, savo egzistencijos prasmę šiame chaotiškame pasaulyje atrasi tikrąjį gyvenimo kelią.

Darbo aktualumas

Darbo tema aktuali tik pačiam menininkui. Magistro darbe keliami klausimai sudomintų tik nedidelę visuomenės dalį.

Žmogaus savojo kelio paieškos: pradėti analizuoti save, ieškoti paaiškinimų, atrasti egzistencijos prasmę. Išmokti mylėti save, o ne apsimesti ar prisitaikyti prie kitų. Reikia išmokti save valdyti, atrinkti tai, kas tau tinkama. Pradėjęs labiau atsirinkti, tu tampi tyresnis. Pamažu atsiranda vidinė santarvė su pačiu savimi.

Darbo tema - žmogaus pastangos atrasti vidinės darnos pusiausvyrą, išskylantis egzistencijos prasmės klausimas. Tarsi panirti į save, atsiriboti nuo visų, taip gali patirti dar neišgyventus jausmus, tiesą.

Tai filosofiniai, psichologiniai tyrinėjimai, atsakymai į buvimo šiame pasaulyje klausimus.

Darbo objektas

Aliejinės tapybos darbų kolekcija „Būti pačiu savimi“.

Darbo tikslas

Teorinėje darbo dalyje išanalizuoti žmogaus dvasinę būseną, jo vidinį pasaulį. Aliejinės tapybos pagalba galime laisvai išreikšti pagrindinę darbų mintį. Ji yra paslanki ir ja galima laisvai, nevaržomai išreikšti savo matytas vizijas plokštumoje.

Abstrakčia tapyba siekta išreikšti žmogaus vidinius išgyveimus, emocijas. Paveikslėliuose nevaizduojama jokių konkrečių dalykų ar daiktų.

Siekta, kad žiūrovas, žvelgdamas į paveikslą, pats laisvai galėtų interpretuoti, įjungdamas savo sąmonę.

Norima abstraktaus tapymo pagalba išreikšti tam tikras dvasines būsenas, išgyvenimus. Dabuose atsisakyta tikrovės vaizdavimo, nenorima žmogui parodyti iliustruotų vaizdų. Tapymo metu norėta spalvų, formos pajautimo. Spalvos ir faktūros, atspindėtų žmogaus jaustas ir išgyventas būsenas. Norėta, kad darbai įgautų vidinę vertę, vizualiai žiūrėtusi. Tapybos darbais siekta atskleisti žmogaus egzistencijos prasmę, o ypač atskleisti ir pažinti žmogaus vidinį pasaulį.

Uždaviniai

1. Suformuoti koncepciją, pagrįstą filosofiniais, psichologiniais aspektais.
2. Išanalizuoti vidinį žmogaus pasaulį, egzistencinės būties klausimą.
3. Numatyti kūrinio apimtį, suformuoti konkrečių sudėtinių dalių sprendimus.
4. Dailės kūrinių atlikimas naudojant aliejinės tapybos technologiją.

Hipotezė

Žmogaus vidinio pasaulio darnos aiškinimasis. Egzistencijos prasmės atradimas, būties šiame pasaulyje suvokimas.

1. Vidiniai žmogaus vaizdiniai išreikšti abstrakcijos tapyba.
2. Egzistencijos prasmės, buvimo šiame pasaulyje aiškinimasis.

3. Vidinės darnos, savojo „aš“ atradimas.

Magistro darbo bazė

1. Metodologija

Pagrindinė koncepcija - žmogaus pažvelgimas į save, į savo vidinį pasaulį, egzistencijos klausimą. Pasirinkta abstraktaus tapymo maniera. Formuojant darbo temą „Būti pačiu savimi“, svarbu išmanyti ir gilintis į žmogaus psichologiją, filosofiją. Todėl atliekant tyrimą remiamasi filosofų teorijomis apie žmogaus egzistavimo būtį, vidaus formavimo problemą: S.Kierkegoro, M.Heidegerio, A.Šliogerio teorijomis.

Tyrimo objektas- žmogaus dvasinė būseną, egzistavimo klausimas. Tema aktuali man tuo, kad žmogus dažnai tampa mase. Nebetenka individualumo, stengiasi pritapti prie visų. Siekiau atrasti, kaip žmogui pasiekti vidinės santarvės, atrasti kelią visaverčio gyvenimo link. Mūsų siela yra vadovas į dvasinį tobulėjimą, į darną su pačiu savimi.

2. Metodika

Aliejinės tapybos technologija yra labai patvari ir nekintanti technologija. Kūrybiniams darbams aliejinė technika suteikia dideles galimybes atlikti darbus taip, kaip buvo numatyta.

Visų pirma buvo nugruntuojami spausto popieriaus kartonai. Pirmajam sluoksniui leidžiama gerai išdžiūti. Nudžiūvus pirmam sluoksniui, dedamas antras specialus gruntas, kurio pagalba formuojamos faktūros. Įsigijus reikiamas darbo priemones (skiediklius, tinkamus aliejinius dažus, teptukus ir kt.) galime pradėti tapyti darbus pagal tinkamus etiudus. Darbai atliekami įvairiai, kartais pirmas sluoksnis įtrinamas dažais, kiti liejami, taškomi, nuliejami skiedikliu. Kartais darbas atsiranda kuriant instinktyviai, nemąstant, o pasireiškus pasąmonės vaizduotei. Toks darbų atlikimas suteikia jiems žaismingumo, ekspresijos, judėjimo jausmą.

3.Strategija

1. **Temos bei koncepcijos suformulavimas** (egzistencinė prasmė, žmogaus vidaus pasaulio analizavimas.)
2. **Problemos formulavimas** (Rasti atsakymus į keliamus žmogaus egzistencijos klausimus, išanalizuoti savo būtį.)
3. **Darbo tikslų, bei uždavinių nustatymas** (Išanalizuoti žmogaus egzistenciją filosofine kryptimi.)
4. **Informacijos surinkimas** (Mokslinės literatūros analizavimas.)
5. **Kūrybinis procesas** (Eskizavimas, medžiagų paruošimas.)
6. **Technologinis kūrybinio darbo atlikimas, įrėminimas.**
7. **Galutinis darbo pristatymas.**

Magistro darbo planas

- Darbo temos ir idėjos suformulavimas (1 semestras)
- Darbo koncepcijos įvardinimas (1 semestras)
- Uždavinių surašymas (1 semestras)
- Eskizavimas, įvairūs ieškojimai (1 semestras)
- Problemos formulavimas (1-2 semestras)
- Teorinės dalies parengimas (2 semestras)
- Kūrybinio darbo atlikimas (2-3 semestras)
- Galutinis magistro darbo pristatymas ir gynimas (3 semestras)

Rezultatų naujumas

Menas- tai būdas išreikšti savo jausmus, mintis, matytas vizijas. Jis šiame pasaulyje nuspalvina pilką ir uždara kasdienybę.

Menininkas- tai tarsi sistema, jungianti žiūrovą su vaizdais. Siekis perduoti ir parodyti mistinius regėjimus, pažadinti pašamonės kūrinis, o ne kopijuoti iš natūros. Kurti darbai neturi atitiktis gyvenime. Kuriant paveikslus atsiduodama ekspresijai, judesio laisvei. Spalvų, linijų formos, laisvi judesiai- tai nenutrūkstantis procesas. Tokiu būdu siekta įtraukti žiūrovą tarsi į nesibaigiantį procesą. Palikta laisvė interpretuoti, mąstyti, matyti savaip, sieti juos su įvairiais kontekstais.

Teorinis darbo reikšmingumas

Teorinėje dalyje nagrinėjama egzistencijos filosofija. Gilinamasi į filosofų samprotavimus apie žmogaus būties reikšmingumą, jo santykį su supančiu pasauliu, visuomene. Ši tema aktualesnė pačiam menininkui nei žiūrovui.

1. Teorinė dalis

1.1 Teoriniai dailės kūrinių kolekcijos pagrindai

Aliejinės tapybos darbų kolekciijoje „Būti pačiu savimi“ sprendžiama žmogaus egzistencijos prasmė. Analizuojami vidiniai išgyvenimai, siekiama patirti vidinę palaimą. Kolekcijos koncepcija- išanalizuoti buvimo esmę.

1.1.1 Egzistencijos sąprata

Pagrindinis egzistencialistų tikslas paaiškinti žmogaus buvimą ir vietą pasaulyje. Jo likimas, būdas, charakteris priklauso nuo paties žmogaus. Pats turi atsakyti už savo veiksmus, poelgius. Tai mąstymas ir elgimasis gyvenime atsiradusiose situacijose.

„Egzistencialistinė, arba egzistencinė, filosofija užima ypatingą vietą kaleidoskopiškoje dabartinėje buržuazinėje filosofijoje. („Egzistencijos filosofija: Istorija ir dabartis“ Psl. 7.). Ji nagrinėja žmogaus būties problemas. Ši filosofijos kryptis tapo labai populiari, nes ji nagrinėja kiekvienam mąstančiam žmogui aktualius, svarbius klausimus. Nes kiekvienas mąsto ir kelia klausimus, kodėl ir kam gyvenu, ir kitokias jam gyvenimiškose situacijose iškilusias problemas.

„Filosofija, norinti aprašyti istoriškai ir jutimiškai konkrečią žmogaus situaciją arba žmogų joje, neišvengiamai turi priartėti prie meninio vaizdavimo konkretybės.“ („Egzistencijos filosofija: Istorija ir dabartis“ Psl. 8.).

Egzistencinės filosofijos pradininku yra laikomas danų filosofas Siorenas Kierkegoras. Jo egzistencinis filosofijos mąstymas tapo XX a. modeliu. „S.Kierkegoras nuosekliausiai įkūnijo egzistencinio mąstymo poziciją, filosofavimą glaudžiai susiedamas su asmeninio egzistavimo problemomis ir vienišojo „aš“ psichologinėmis situacijomis.“ („Egzistencijos filosofija: Istorija ir dabartis“ Psl. 12).

Visus egzistencinio mąstymo filosofus jungia ne tik bendros temos, bet ir problemos.

Egzistencinė filosofija analizuoja žmogaus padėtį pasaulyje, įvardina jo santykį su būtimi. Žmogaus savitumas yra nepalyginamas su bet kuo, jis išsiskiria iš visko. Egzistenciniam mąstymui būdingas daugiau atsiskleidimas to, ką svarstomos problemos reiškia man pačiam ir kaip aš turiu jos atžvilgiui nusistatyti.

S.Kierkegoras tobulino savo egzistencinį mąstymą, ironiją ir kritiką. Egzistencinę ironiją jis apibūdina ne tik kaip tam tikrą žmonių tarpusavio santykių būdą, bet ir kaip santykį tarp žmogaus ir pasaulio. „S.Kierkegoro požiūriu, ta ironija, kuria žmonės mėgaujasi kasdieniniame gyvenime, nėra nei rimta, nei nuosekli. („Egzistencijos filosofija: Istorija ir dabartis“ Psl. 21.). Mūsų gyvenime ironija priklauso nuo situacijos. Filosofas sieja ironiją su asmeninės egzistencijos principu. Ironija parodo individo ir visuomenės santykį, tai negatyvus santykis su ja. Ironija yra žmogaus būties problema, tai nėra atsitiktinė emocija, išnirusi iš pašamones. Ironiškas žmogus – tai žmogus, praradęs

egzistencinius saitus su pasauliu, kurį jis stebi iš šalies. S.Kierkegoro egzistencijos filosofijos principas tas, kad žmogus tariasi pasislėpęs po ironijos kauke.

Egzistencija žmogui visuomet palieka kelią į pasirinkimą, ji nėra pastovi ar iki galo užbaigta. Žmogui pačiam suteikiama galimybė rinktis, kadangi pasirinkdamas jis atmeta kitas galimybes, atsiranda kaltės jausmas. Jausmas, atmetimas galimybių, kurių neįvykdai. Situacijos išsprendimas arba apėjus ją, situacijas keičia naujos. O kartu su naujomis iškyla ir kitos problemos. Žinoma, gerai, jei šios situacijos nepadaro ar nekeičia žmogaus kasdienybės, bet yra tokių, kurios pakeičia žmogaus gyvenimą. Tokių situacijų mes negalime ignoruoti ar aplenksti, jas turime išgyventi. Ir vedami tokių išgyvenimų pradedame mąstyti apie egzistencijos prasmę. Kiekviena didelė atsakomybė reikalauja begalės daug vienatvėje praleistų valandų. „Kai daromi sprendimai, ateityje kitiems turėsiantys didelę reikšmę, žmogus juos priimdamas turi būti vienas ir dažnai tylomis išverti neišvengiamą kritiką ir priešišumą. (C.Moustrakas „Vienatvė“ Psl. 171)

1.1.2 Žmogaus būtis

Pasirinkta filosofijos kryptis gilinasi į žmogaus vidinius išgyvenimus. Asmeniniai jo išgyvenimai yra labai svarbūs. Vidiniai išgyvenimai tampa svarbeni už juos sukeliančius įvykius. Gilinasi ir pabrėžia vienatvės ir asmenybės atsiribojimą nuo išorinių būties veiksnių.

Žmogus turtingas dvasiškai, trokšta ramybės, nori atsikratyti ir išspręsti iškilusias problemas. Tokie žmonės turi daugiau laisvo laiko, siekia dvasinės ramybės, skiria sau dėmesio. Žmogiškoji egzistencija traktuojama kaip tarpinė grandis, jungianti anapus žmogaus esančią transcendencinę būtį. Pagrindinis aspektas, kodėl žmogus grįžta į savo būtį ir ją mėgina ginti nuo nebūties, yra mąstymas. Susirūpinęs savo ateitimi, būtimi žmogus pradeda mąstyti. Išmuštas iš kasdienybės vėžių žmogus grįžta į tikrąją savo būtį. Toks mąstymas nėra teorinis, nes jis paliečia ne vieną kokią idėją, bet pačią mūsų būtį. Mes savąjį „aš“ liečiame, nes ieškome naujos būties aiškinimo. M.Heidegeris žmogaus buvimą aiškino kaip egzistenciją – įsikišimą į būties atvirumą ir ekstazinį buvimą. Heidegerio žmogus visų pirma yra, egzistuoja, dėl to jis jaučia, mąsto. Jis turi du pradus: tai kūną ir

dvasią. Kad sujungtų šiuos du pradus į vieną, žmogus turi siekti būti, jausti save, jausti ir sieti save su pasauliu. Todėl žmogus buvimą suvokia kaip rūpestį: išlikti ir būti šiame pasaulyje.

Kasdieniniame gyvenime mes egzistenciškai nemąstome. Žmogus čia tik paprastai būna, todėl ir paprastai galvoja. Egzistenciškai mąstyti jį priverčia tik būtinybė, gyvenimo kritinė situacija. Mąstymas - tai būties šauksmas.

Kiekvienas iš mūsų turime galimybę šiame gyvenime rinktis. Esame iš prigimties laisvi, tačiau mes patys pasirenkame: ar norime būti laisvi, ar ne. Laisvas žmogus yra laimingesnis, jis nevaržomai pasirenka gyvenimo modelį, sugeba pasirinkti, kas jam tinkama. Žinoma, laisvas žmogus pats atsako už savo poelgius, jausmus. Žmogus turi šiame pasaulyje patirti viską, vienas iš jausmų – vienatvė. Visi jausmai ar išgyvenimai mus kažko pamoko, padeda suprasti save, kitus.

Carlo Moustako mąstymu, vienatvė žmogui neišvengiama, be jos teigia, kad ji ir būtina. Ji padeda susipažinti su pačiu savimi, atrasti naujus jausmus. „Žinau, kad joks žmogus negali likti nepasikeitęs, kartą atsivėręs vienatvei ir jai atsidavęs visiškai izoliuotos egzistencijos siaubui ir grožiui.(C.Moustakas „Vienatvė“ Psl. 17).

„Vienatvė pasižymi nuoširdumo ir gelmės galia, tai svarbi patirtis, - viena iš nedaugelio šiuolaikiniame gyvenime, - per kurią žmogus bendrauja su savimi. Ir per tą ryšį žmogus susiduria su savo paties būtimi. Jis atskleidžia gyvenimą, atskleidžia sau, kas esąs, ko tikrai nori, savo egzistencijos prasmę, tikrąją savo ryšių su kitais esmę.□(C.Moustakas „Vienatvė“ Psl. 222). Vienatvė mums padeda suvokti ir atskleisti savo tiesas, kurios taip ilgai buvo neaiškios, skendėjusios migloje. Imi matyti viską aiškiau, realybė tampa tikslesnė.

„Didelė dovana staiga nubudus atrasti neaprepiamas vidines erdves ir naujus kelius, pamatyti šviesą ten, kur buvo tamsa, išvelgti suaižėjusių akmenėlių grožį, įžiūrėti spalvas ten, kur viskas nešvaru ir pilka. □(C.Moustakas „Vienatvė“ Psl. 17).

Būdamas vienatvėje žmogus patiria tiesą, gamtą, žmogiškumą. Vienatvė neateina šiaip sau, ji moko atsakingumo, parodo galimybę pradėti geresnį, pilnesnį gyvenimą, tinkamai priimti sprendimus. Pagaliau pamatyti, suprasti, kad gyvenime yra ir daugiau spalvų, ne tik juoda ir balta.

„Vienatvė laiko atvertas duris gyvenimo skleidimuisi. Visiškoje vienatvėje galima rasti atsakymus į gyvenimo klausimus, galima rasti naujas vertybes. (C.Moustakas „Vienatvė“ Psl 223). Šis jausmas yra neatsiejamas nuo žmogaus. Per vienatvės ryšį žmogus bendrauja pats su savimi, susiduria su savo būtimi.

Žmogaus siekis suvokti save, savo būti yra gan ilgas kelias. Kiekvienas iš mūsų galime savaip suvokti būti, žmogaus egzistencijos prasmę.

2. Dailės kūrybos koncepcijos analizė

2.1 Tapybos technika

Tapyba – vaizduojamoji dailės šaka, kurioje meninis vaizdas kuriamas spalva ir koloritu – meninės išraiškos priemonėmis. Koloritas – tapybos kūrinys vyraujančių spalvų derinys. Gali būti šiltas arba šaltas, šviesus arba tamsus, šiurkštus ir švelnus ir kt.

Kiekvieno iš mūsų gyvenime menas užima daugiau ar mažiau žymią vietą. Menas mūsų gyvenime vaidina svarbų vaidmenį.

Tapyba skirstoma į molbertinę ir monumentaliąją tapybą. Molbertinė tapyba – tai palyginti nedidelio formato paveikslai, viskas nutapyta ant molberto. Molbertinė tapyba labiausiai paplitusi, žinoma. Ją galima laisvai kilnoti iš vienos vietos į kitą. Dažniausiai paveikslai tapomi drobėje.

2.1.2 Darbo įrankiai

Darbui reikalinga paletė, kurioje maišome dažus. Jos dydis gali būti įvairus, tai priklauso nuo to, kur dailininkas dirba. Žinoma svarbiausia, kad paletė būtų patogi darbui. Paletės gaminamos iš įvairiaus medžio (klevo, kriaušės ir kt.). Skiedikliams pilti dažniausiai naudojamas metalinis arba stiklinis indelis.

Teptukų yra įvairiausių dydžių, formų, rūšių. Dažniausiai aliejiniai tapybai renkamas kiaulės šerių teptukus. Jie yra patvaresni, išplovus nepraranda savo formos, kokybės.

Aliejinė tapyba dažniausiai atliekama ant drobės, kartono, medžio. Žinoma kiekvieną medžiagą tapymui reikia paruošti. Drobę reikia ištepti su specialiu skiediniu, kad ji išliktų patvari, atspari drėgmei. Kartoną gruntuojamas gruntu, kad negertų aliejinių dažų.

Aliejiniai dažai – dažniausiai gaminami iš pigmento ir rišamosios medžiagos. Pigmentas suteikia dažams spalva, jis gali būti organinis arba neorganinis. Rišamoji medžiaga – tai kas sujungia kitus dažų komponentus. Jis daug ką lemia, nes nuo jo priklauso dažų ilgaamžiškumas, patvarumas, padengimas ir pan.

Aliejiniai dažai suteikia galimybę dailininkui taisyti darbą, nes jie ilgai džiušta. Aišku įtaką daro ir tai, kur paveikslas laikomas. Nes temperatūra, šviesa turi įtakos džiušimo procesui.

Skiediklis naudojamas aliejiniams dažams skiesti. Skiedžiama, kad pasiekti tam tikrą dažų klampumą, arba nuimti didesniam dažų kiekiui.

2.1.3 Kartonų paruošimas

Visų pirma prieš tapant aliejiniiais dažais yra nugaruntuojamas darbo paviršius. Imamas spausto kartono lapai, tepamas pirmas grunto sluoksnis. Kai išdžiušta procedūra kartojama ir kartu daromos faktūros.

Magistro darbo kolekcija nutapyta aliejiniiais dažais ant kartono. Ant paruošto darbui paviršiaus, liejamas arba tapomas pirmasis sluoksnis, kuris kartais palieka pagrindiniu fonu. Kai kurie sluoksniai lengvai peršiuviečia, matomos faktūros. Spalva tampa gili, sodri, suteikia paslaptingo ir gilumo jausmą. Darbuose nėra konkrečių motyvų, vaizduojamų realių objektų. Tai daugiau spalvų, spalvinių dėmių, faktūrų ir linijų žaismas.

2.1.4 Aliejiniai dažai

Tapyba aliejumi leidžia išgauti sodrias, natūralias spalvas, faktūras. Aliejinė tapyba yra labai patvari, nekintanti, ilgai džiušdama, leidžia ją koreguoti.

Aliejiniai dažai gaminami iš pigmento ir rišamosios medžiagos. Pigmentas būna organinis arba neorganinis, mineralinis. Netūralūs oraniniai dažai (karninas, kraplakas ir kt.) buvo gaminami iš augalų lapų, šaknų, medžio, vabzdžių.

Chemiškai pagamintus aliejinius dažus imta vartoti palyginus neseniai. Aliejinių dažų surišimui naudojamas aliejus. Jie suteikia dažui sodrumo, suteikia galimybę pasiekti atvaizdo tikrumo jausmą.

2.1 Tapybos darbų koncepcija „Būti pačiu savimi”

Tapybos darbų kolekciją „Būti pačiu savimi” sudaro septyni paveikslai. Magistro darbai atlikti aliejinės tapybos technika. Visi paveikslai nutapyti ant vienodo dydžio kartonų (70 x 100 cm.).

Visa darbų kolekcija sukurta iš pasamonėje matytų vaizdų, kurie nėra realūs. Paveiksluose užfiksuota stipraus išgyvento jausmo akimirka. Kiekvienas darbas jungiasi faktūromis, linijų žaismingumu, atsikartojimu. Kalorito pagalba kuriamas gilumo išpūdis. Visą tai, sudaro savotišką ritmą, judėjimą paveiksluose.

Teorinėje dalyje nagrinėjama darbo problema - egzistencija, žmogaus būties prasmė.

Darbai tai žmogaus išgyvenimai, kažkokio gyvenimo tarpsnio atspindys. Laiko, kuris padarė didelę įtaką, priversdamas jį susimąstyti. Paveiksluose nėra konkretaus realybės atspindinčio vaizdavimo. Formos, spalvų dėmės persipina viena su kita. Taškomi bei liejami dažai tarsi sudaro veiksmo išpūdį. Norą įtraukti žiūrovą į judančio, mąstančio pasaulio sukurį. Kai, kur žaismingumo suteikia šilti, skaidrūs tonų atspindžiai. Atviros kūrinio kompozicijos suteikia ekspresijos jausmą, kai kuriuos paveikslus žiūrovui pačiam leidžiama užbaigti.

Paveiksluose dominuojančios spalvos – žalios, pilkos, rudos spalvos. Gelsvi tonai ir atspalviai. Tapyba minkšta, kai kur su lengvais įtrinimais. Vyrauja plokštuminis vaizdas. Koloristiniu požiūriu spalvos būna slegenčios, hormonizuojančios.

Magistro darbų kolekcija tai kelionė per žmogų, jo patiriamus jausmus, emocijas. Kiekvienas iš mūsų susikuriame situacijas, mintimis ir jausmais. Mūsų pasamonė tiki tuo, ką pasirenkame. Tai, ką galvojame apie save tampa mūsų realybe. Darbuose išgyvenamos vienatvės, skausmo, nusivylimo akimirkos. Gyvenime atsikę įvykiai, priverčia susimąstyti, gal net pakeisti viską iš esmės. Tylos ir vienatvės valandos, moko teisingiau suvokti ir įvertinti gyvenimo vertybes. Mes turime išmokti mylėti save, suprasti, kad esame laisvi. Užsidarydami ar tiesiog nepasitikėdami savimi, neišspręsimė problemų. Aplenkdami jas, tame gyvenimo periode, vėliau ar anksčiau jos sugrįš ir teks jas išspręsti. Reikia bandyti pakeisti save, skirti daugiau dėmesio dvasinei gerovei.

Žmogus išmokęs valdyti save, pažinęs ar pradedantis pažinti, dar neatrastas savo vidinias erdves. Tampa ramesnis, dėmesingesnis sau. Visi žmonės anksčiau ar vėliau trokšta ramybės. Tačiau sunku ją patirti. Gali nebūti nė menkiausio garso ar triukšmo aplink, bet žmogus negalintis savęs valdyti, negalės jos patirti. Pasamonėje ir širdyje

juntami dalykai, nerimas visada iškils. Gyvenimas yra paprastas, tai ką mes duodame, tas
vėl sugrįžta.

Darbų kolekcija „Būti pačiu savimi”

Pirmasis kolekcijos paveikslas (*70 × 100 cm*), **kartonas, aliejus.**

Antras kolekcijos drabas (*70 × 100 cm*), kartonas, aliejus.

Trečias darbas (70 × 100 cm), kartonas, aliejus.

Ketvirtasis paveikslas (*70 × 100 cm*), **kartonas, aliejus.**

Penktas magistro darbas (70 × 100 cm), Kartonas, aliejus.

Šeštasis kolekcijos darbas (*70 × 100 cm*), kartonas, aliejus.

Septintas darbas (*70 × 100 cm*), kartonas, aliejus.

Išvados

Magistro darbo temą „Būti pačiu savimi“ bandžiau nagrinėti filosofijos pagaba. Žmogaus gyvenimo momentus, išgyvenimus pažvelgta ir apmąstyta. Manau, kad dalį keliamų klausimų buvo atsakyta. Egzistencijos filosofiją, kiekvienas aiškina kitaip, yra begalė minčių, teorijų. Buvo pažvelgta, tik į jos mažesniąją dalį. Magistro darbo pavadinamas „Būti pačiu savimi“ duoda patiems susimąstyti, kokie mes esame visuomenėje ir prieš patį save. Manau, kad tema galėjo būti išnagrinėta geriau.

Literatūros sąrašas:

1. *Vieno autoriaus knyga*

Bagdonavičius V., (2008). Spindulys esmi begalės šviesos. Vilnius.

2. *Trijų ir daugiau autorių knyga*

Giadomavičienė I., Repšys J., Sodeika T., Šliogeris A., (1981). Egzistencijos spindulys. Vilnius.

3. *Vieno autoriaus knyga*

Moustakas C e., (2008). Vienatvė. Kaunas.

4. *Vievo autoriaus knyga*

Ricoeur P., (2001). Egzistencija ir hermeneutika. Baltos lankos.

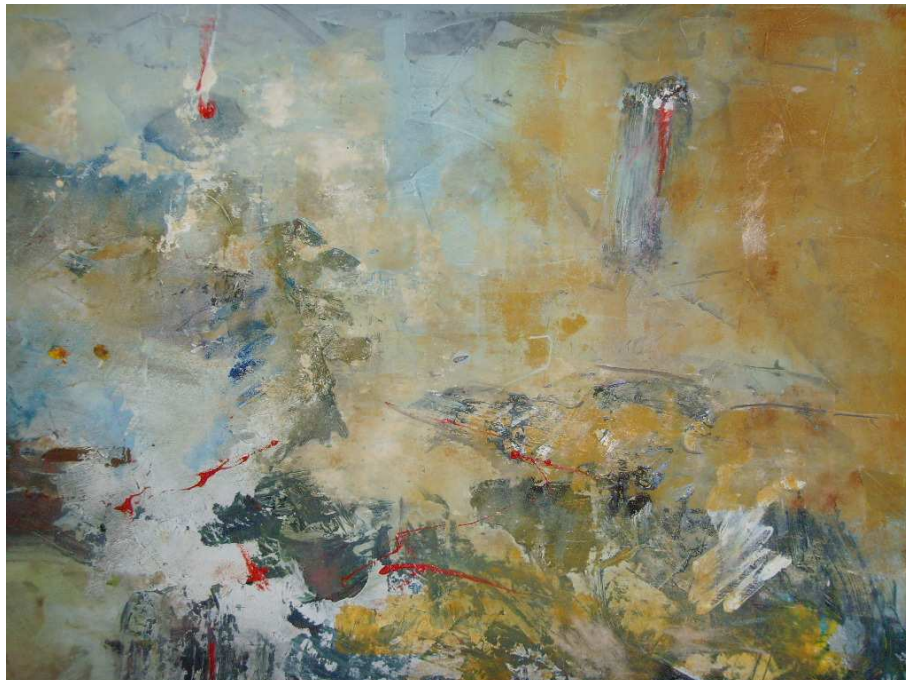
5. *Vieno autoriaus knyga*

Šliogeris A., (1985). Žmogaus pasaulis ir egzistencijos mąstymas. Vilnius.

Priedai

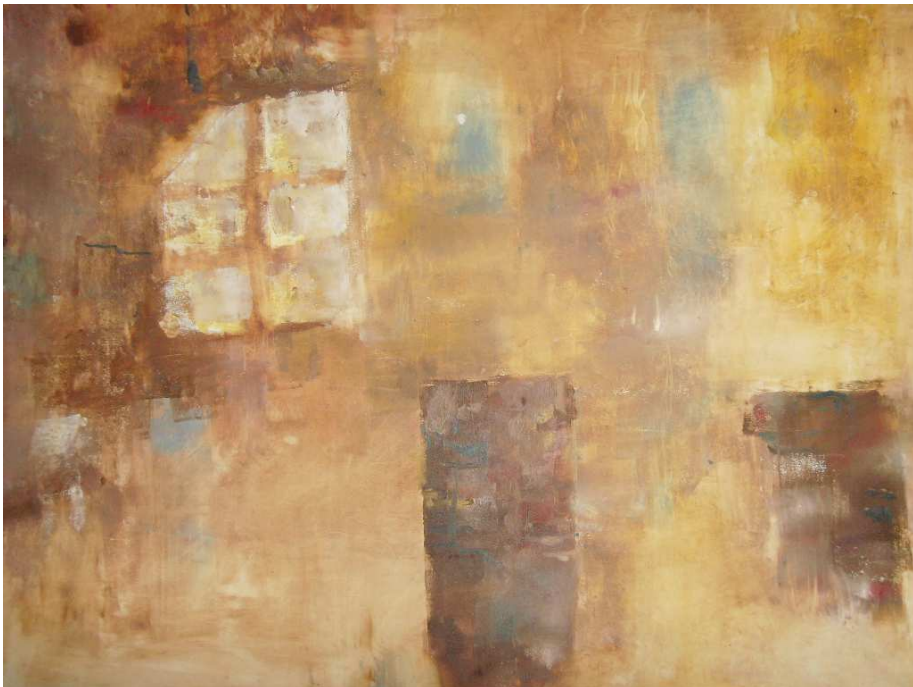
1. Priedas. (80 x 120 cm.), Kartonas, aliejus.

2. Priedas. (80 x 120 cm.), Kartonas, aliejus.

3. Priedas. (70 x 100 cm), Kartonas, aliejus.

4. Priedas (70 x 100 cm), Kartonas, aliejus.

5. *Priedas (70 x 100 cm), Kartonas, aliejus.*

6. *Priedas (70 x 100 cm), Kartonas, aliejus.*

7. *Priedas (70 x 100 cm), Kartonas, aliejus.*

8. *Priedas (85 x 95 cm), Kartonas, aliejus.*

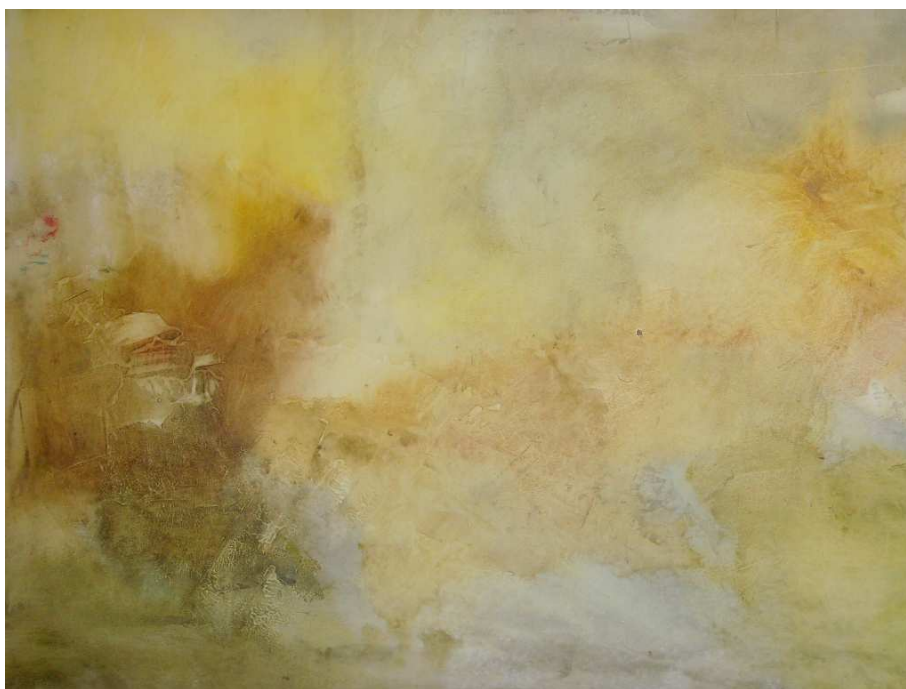

9. Priedas (90 x 110 cm), Kartonas, aliejus.

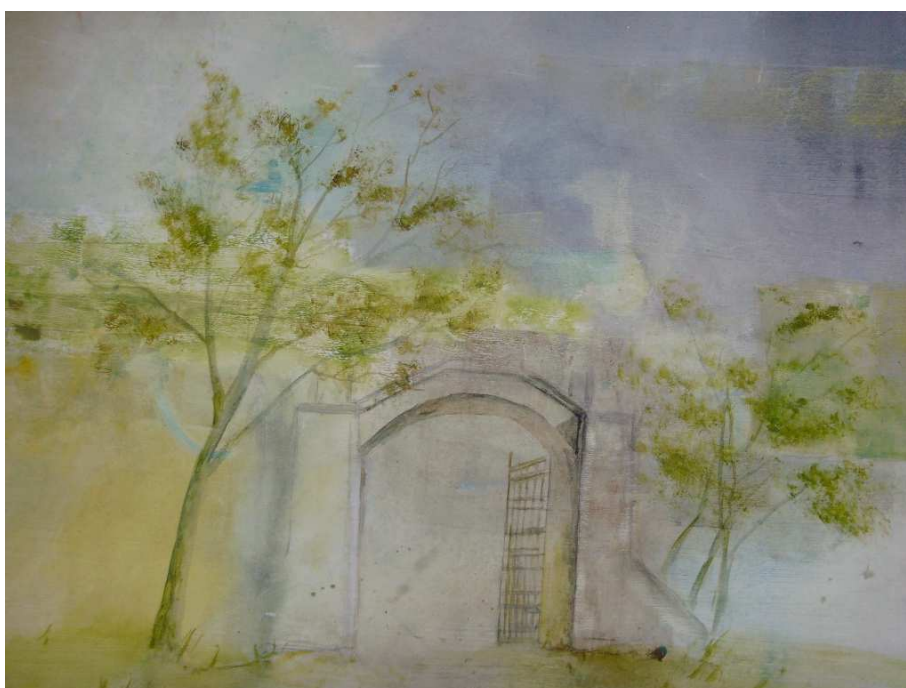

10. Priedas (70 x 100 cm), Kartonas, aliejus.

11. Priedas (70 x 100 cm), Kartonas, aliejus.

12. Priedas (70 x 100 cm), Kartonas, aliejus.

13. Preidas (95 x 110 cm), Kartonas, aliejus.

14. Priedas (95 x 110 cm), Kartonas, aliejus.

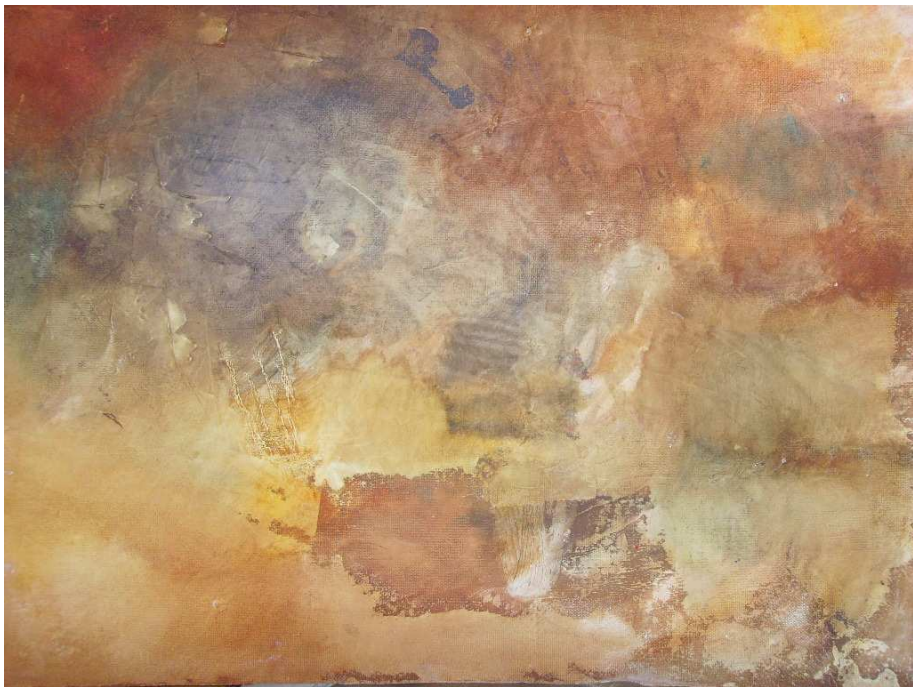
15. Priedas (70 x 100 cm), Kartonas, aliejus.

16. Priedas (70 x 100 cm), Kartonas, aliejus.

17. Priedas (70 x 100 cm), Kartonas, aliejus.

18. Priedas (95 x 110 cm), Kartonas, aliejus.

19. Priedas (95 x 110 cm), Kartonas, aliejus.

20. Priedas (95 x 110 cm), Kartonas, aliejus.

21. Priedas (70 x 100 cm), Kartonas, aliejus.

22. Priedas (70 x 100 cm), Kartonas, aliejus.

23. Priedas (70 x 100 cm), Kartonas, aliejus.

24. Priedas (70 x 100 cm), Kartonas, aliejus.

25. Priedas (70 x 100 cm), Kartonas, aliejus.

26. Priedas (70 x 100 cm), Kartonas, aliejus.

27. Priedas (70 x 100 cm), Kartonas, aliejus.

28. Priedas (70 x 100 cm), Kartonas, aliejus.

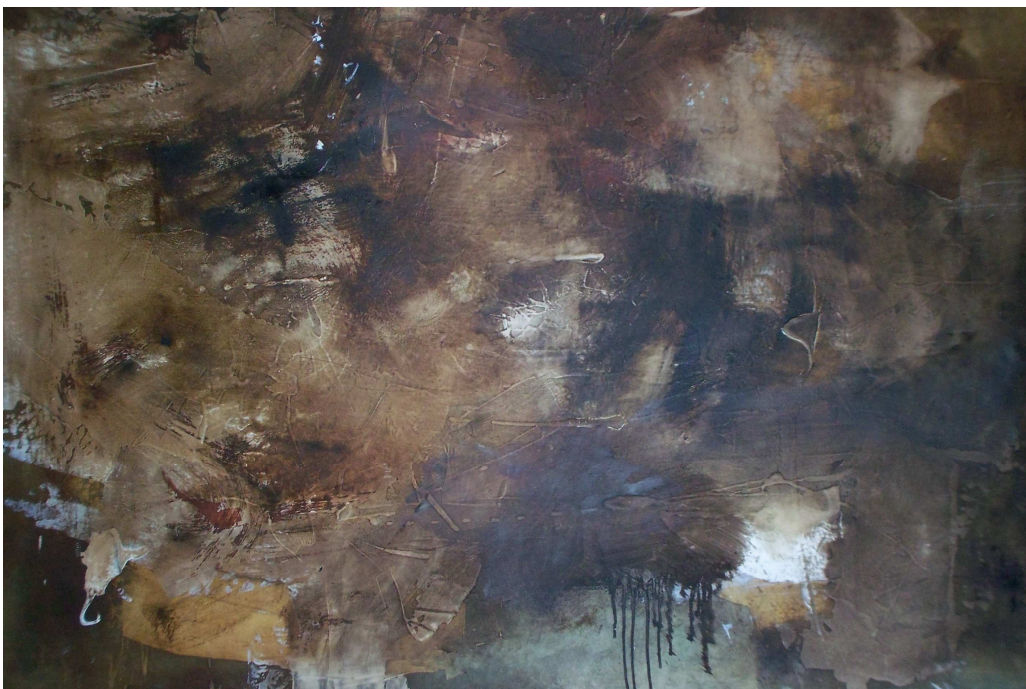
29. Priedas (70 x 100 cm), Kartonas, aliejus.

30. Priedas (70 x 100 cm), Kartonas, aliejus.

31. Priedas (80 x 100 cm), Kartonas, aliejus.

32. Priedas (75 x 100 cm), Kartonas, aliejus.

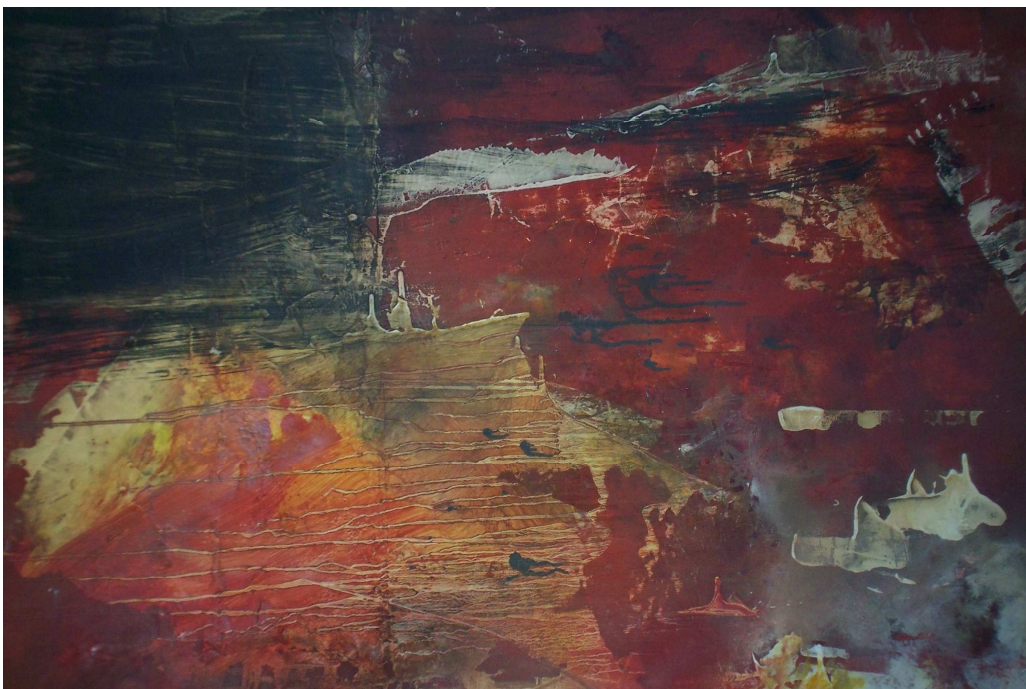
33. Priedas (70 x 100 cm), Kartonas, aliejus.

34. Priedas (70 x 100 cm), Kartonas, aliejus.

35. Priedas (90 x 120 cm), Kartonas, aliejus.

36. Priedas (70 x 100 cm), Kartonas, aliejus.

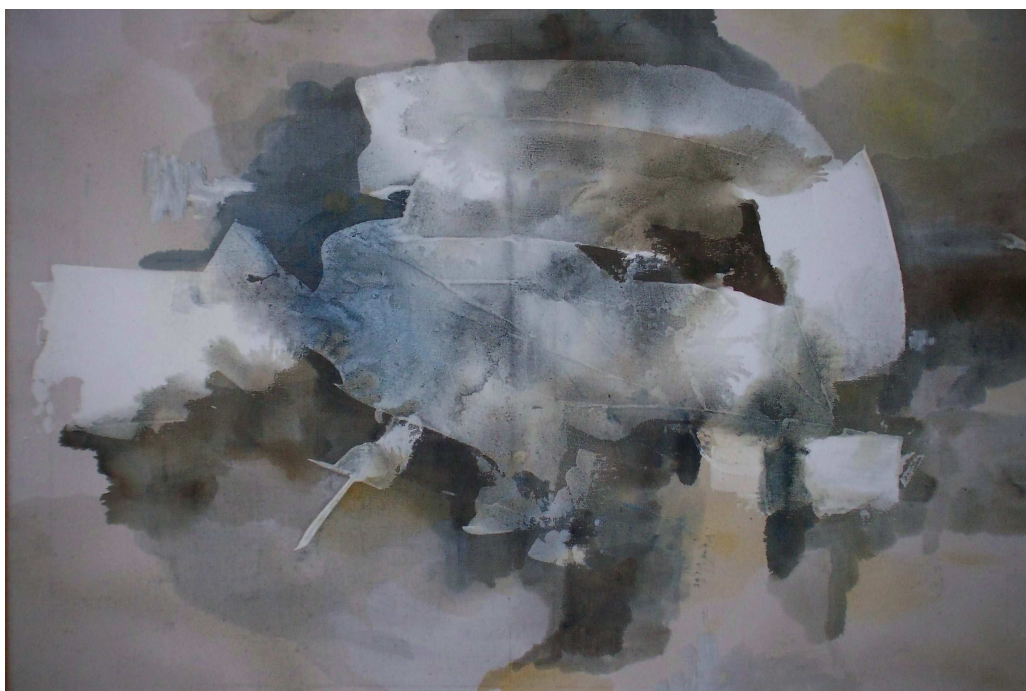
37. Priedas (70 x 100 cm), Kartonas, aliejus.

38. Priedas (70 x 100 cm), Kartonas, aliejus.

39. Priedas (25 x 50 cm), Drobē, aliejus.

40. Priedas (25 x 50 cm), Drobē, aliejus.

41. Priedas (25 x 50 cm), Drobē, aliejus.

42. Priedas (25 x 50 cm), Drobē, aliejus.

